

בימות הקור אכלנו סניקור

דחק

אנחת סניקור תוצרת אורט'יק

מה? באות?

אני רצה מיד
לקנות את הספר!*

* בכל הרצינות
מאת אורה שביאר

חובל שלישי יונה

קצין הקשר אדאה

— אך בלי רבייחובלים

בדיאקו פוקו ורעיותו היפה ועשו אותו דבר. על שרול המדים הכהים של אריאל הצבר — התנוסס סמל הכוכב השחור — חברת הספנות הלאומית של גאנה, המנוהלת על ידי חברה ישראלית: צי"ם. כי הצי של גאנה נמצא עתה בדיוק באותו מצב בו היה הצי הישראלי לפני 13 שנה, הוא טובל ממחסור חמור בכוח אדם. לגאנה, הגדולה פי 11 ורצי מישוראל, ואוכלוסייתה גדולה פי 2 וחצי — אין רבי חובלים, קצינים או מכור נאים. אם אמנם עבדו אי פעם גנאים מעטים על אוניות בריטיות והולנדיות, היה זה תמיד בדרג של נערי סיפון. על אוניות אחרות לא עבדו כלל אפריקאים.

מפלגות

כשרותה של כשרות
לא כל יום נתפסת מפלגה במעשה של הונאה, לאור השמש. הדבר קרה השבוע בחיפה, בהסתדרות המהנדסים. לפי תקנון הבחירות למועצת סניף חיפה של ההסתדרות, חייבת כל סיעה להגיש חתימות של 40 ממליצים, כדי שרשימתה תשותף בבחירות. סיעת המהנדס הדתי של הפועל המזרחי הגישה קרוב ל-60 חתימות. נראה היה, כי לא יהיו קשיים באישור הרשימה.

לפתע התעורר חשדם של כמה מחברי ועדת הבחירות. הסיבה: לגיליונות החתימה מה הרגילים, שבראשם התנוסס שם הרשימה המומלצת, הוצמדו גיליונות דומים, שראשם נגזר מעליהם. ודווקא בגיליונות הגזורים היו אלה שנשאו את חתימות הממליצים. הקונסטרוקציה היתה כה גסה, שהצעה אחת הספיקה, כדי לגלות שישירות הרשימה ה' דתית רעועים לחלוטין: הסתבר שרוב ה' שמות שהופיעו בגיליונות הגזורים היו שמות של מהנדסים הרשומים כחברי מפא"י.

העובדה, שלפתע הפכו כמה עשרות מפא"יניקים מושבעים לחסידים הפועל-הדתי רחי יכלה להישאר בגדר תמיהה בלבד. אך חברי ועדת הבחירות זכרו שגם בבחירות הקודמות, ב-1960, הגישו הדתיים למעלה מ-30 חתימות ממליצים — בעוד שבבחירות עצמן לא זכו אלה ב-19 קולות בלבד.

ראש גזור. סיעת לקידום, בה נלחמת מפא"י בכל כוחה, הטילה על אחד מחבריה לחקור את הפרשה. אינג'ינר נחום פלג הניח הצידה את סרגל-החישובים ונטל את זכוכית-המגדלת של הבלש. הדו"ח שהגיש היה שירטוט מושלם של קנוניה מפלגתית. הוא גילה, שאחד הגיליונות הגזורים, הכיל חתימות של מהנדסים, שחתמו על גיליון נוכחות באסיפת בחירות של מפא"י, באחד ממקומות העבודה הגדולים בחיפה. לאחר האסיפה חתמו עסקנים אלמוניים את ראש הגיליון, רשמו את פרטיהם האישיים של החותמים — ואת תגליון העבירו לרשות הדתיים.

גליון דומה כלל חתימותיהם של מהנדסים שחתמו כממליצים למען מפא"י. אך מפא"י לא היתה זקוקה, כנראה, למספר כה רב של ממליצים. מטה הבחירות שלה גזר מעל לטופס את ראשו המפא"י, העביר גם אותו למטה הבחירות של הדתיים. בשני המקרים, לא טרח איש לקבל את הסכמת החותמים על העיסקה.

"מה שקבלנו — הגשנו!" בישיבת (המשד בעמוד 16)

כשזכתה גאנה בעצמאות, לא עגנה אפילו אוניה גנאית אחת במל אקרה. הייתה זו צי"ם הישראלית, שתכננה עבור גאנה את אונית-הסוחר הראשונה. מיד אחריה נבנו, בהשגחה ישראלית, שבע אוניות אחרות, ה' מהות כיום את חברת "הכוכב-השחור". שם נוצרו גם לראשונה צחחות מעורבים של ישראלים ואפריקאים.

כמו לפני 13 שנה. אברהם אריאל נטל לידיו לפני כחצי-שנה, את הפיקוד על צוות האניה השמינית — אוטו ריבר, הנושאת את שמו של אחד הנהרות הגדולים של גאנה. התל-אביבי התמיר, בוגר בית-הספר הימי בחיפה (וחתנו של ח"כ חרות, דר' אריה אלטמן) עלה לראשונה על אנית-סוחר כשהיה בן 16. עשר שנים אחר-כך, נעשה רבי-חובל.

אריאל והמכונאי-השלישי, מהחים את ה' נציגות הישראלית היחידה באניית המשא המצוידת, בת השנה וחצי. ופרט לשבעה קצינים אירופיים, מורכב הצוות כולו מ' אפריקאים. ביניהם שלושה קצינים גנאים, כולם צעירים בגיל העשרים, בני דיגנים, חקלאים, וכולים קטנים בערים הגדולות — אקרא וקומאסי. רובם יודעים קרוא וכתוב. הם צייתנים, ורבים וחרוצים — במיוחד אחרי ביקור של שגריר גנאי, או נציג ממשלתי אחר, העולה על האנייה כדי עט בכל חוף. גם השבוע, בחיפה, שמעו את נאומו האופייני של ממלא-מקום שר' העבודה הגנאי הנמצא בביקור בארץ: "עליכם לעבוד יותר. ללמוד יותר, להתאמץ. למען תוכלו במהרה לסקר על אוניות גאנה ה' עצמאית." לפני שלוש עשרה שנים נהגו להשמיע דברים דומים באוני מלחים ישרא' ליים.

אקספרס — למכה. הצוות מעריץ את אנקרומה כאל. תמונתו, כגלימה אדומה, מבצבצת מכל קיר באנייה כמו איקונין של ישו. מחדר הניחה ועד לחדרו האלגנטי של רבי-חובל הישראלי האומר: "אני ב' אופן אישי מרגיש הבדל גדול בין פיקוד על צוות ישראלי לבין אפריקאי. האפריקאי שם יותר מדי פילפל כאורו שלו." זה ל' דעתו, ההבדל היחיד.

יעקוב קאפוקלי בן ה-23 מייצג את ימאי העתיד של גאנה. הקאדט, שכפר מולדתו שוכן במרחק 200 ק"מ מאקרה טרב להמי שין במסורת החקלאית של משפחתו. אביו לא גילה כל התלהבות לשמע החלטתו לצאת אל הים. אצל הגנאים פופולארית הימאות כמו החקלאות אצל האסקימוסים. "אבל בגאנה — הבנים חופשים לעשות כרצונם," אומר קאפוקלי, הצועד מהר לקראת התואר קצין.